

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 512.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475420496/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- 122 *har (...)* ud-opereret: er ophørt med at virke. – *seer til for alting*: sorg først og fremmest for. – *min hierte*: min kære. – *β*: skilling, se n.t.s. 84. – *fogfiftige*: forbandede.
- 123 *føler (...)* til: mærker. – *pak dig bort*: gå din vej. – *mari*: så sandelig (mild ed efter Jomfru Marias navn).
- 124 *tilførn*: tidligere. – *Geist*: genferd.
- 125 *svær*: sværger. – *Drollen splide (...)* ad: se n.t.s. 87 og 95. – *Rigsdaler*: se n.t.s. 11. – *kysser paa Haanden*: kysser sin egen hånd og rækker den derpå til en person, der således hilser med ærbødighed (efter gl. almueskik). – *søn er*: hvilket (sidste) er.
- 126 *Skuster*: skomager (ty.: Schuster). – *vedeføret*: hændt, sket. – *spansk*: stolt, hovmodig. – *hvør (...)* drucket (...): *Øll (...)* *Bærme*: bærme = bundfald; gl. da. ordsprog, Peder Syv nr. 11248, DgO VII, 2 (1988), s. 50. – *giøre Klameri*: lave spektakler. – *Hillemet*: sñh, du store! = *Baroniskab*: baroni. – *Miød*: se n.t.s. 105. – *storagtig*: fornem.
- 127 *Gripomenuser*: nedsættende betegnelse for rets- el. politibetjente. – *give dig at betenke*: overlade til dig at spekulere over.
- 128 *Daler*: se n.t.s. 11 og 84. – *Skilling*: se n.t.s. 84. – *stryger sig om Munden*: udtryk for forlegenhed og flovhed.
- 129 *diventere*: more, underholde.
- 130 *Helsen*: helbred. – *stormer (...)* til: odelægger. – *store Visirer*: storvisirer, sultaners førsteministre. – *Officers*: officerer. – *hør anden*: hører til »Officers». – *expedere*: dræbe. – *salide*: fornuftigt. – *Philosophi (...)* *efter deres Død*: der sigtes antagelig til den oldgr. filosof Empedokles (5. årh. f.v.t.), som iflg. traditionen styrtede sig i vulkanen Etna for at bekræfte et rygte om sin guddommeliggørelse; den gr. filosofihistoriker Diogenes Laertios (fra det 3. årh.) bringer anekdoten (VIII,69) og er Holbergs sandsynlige kilde.
- 131 *Nero*: rom. kejser 54–68, berygtet for despoti og grusomhed. – *Dorp*: platty: landsby. – *fast*: næsten. – *Cajus*: Cajus Caligula, rom. kejser 37–41, berygtet for grusomhed og udsvævelser. – *Phalaris*: Falaris, gr. tyrann i Agrigent på Sicilien (ca. 550 f.v.t.), ligeledes bekendt for grusomhed og blodtørst. – *Steil og Hjul*: den henrettedes krop udstilledes undertiden på et hjul, det afhuggede hoved på en stige (»stejle»). – *ej endda (...)* *varm (...)* *Mynråghed*: endnu var helt ny (»kold») i sin høje stilling. – *Øvrighed fra Ploven*: om den legendariske rom. statsmand Cincinnatus, et mønster på gammelrom. dyd, fortælles det, at han var i færd med at pløje sin beskedne jordlod, da han modtog meddelelsen om, at han var valgt til diktator (hvilket skete to gange, i 458 og 439 f.v.t.). – *Heredøm*: herredømme.